

Η ΑΛΗΘΕΙΑ – LA VERITE

Σκηνοθεσία-Σενάριο-Μοντάζ: Χιροκάζου Κόρε-εντα

Ηθοποιοί: Κατρίν Ντενέβ, Ζιλιέτ Μπινός, Ίθαν Χοκ.

Φωτογραφία: Ερίκ Γκοπιέ

Μουσική: Αλεξί Εγκί

Χώρα: Γαλλία, Ιαπωνία (Εγχρωμη)

Διάρκεια: 106'

Πρώτη προβολή: 7.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 9.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

Online Film Critics Society Awards 2020, Βραβείο Καλύτερης μη αμερικανικής ταινίας

San Sebastián International Film Festival 2019, Υποψηφιότητα για Βραβείο Κοινού

Venice Film Festival 2019, Υποψηφιότητα για Χρυσό Λέοντα, καλύτερης ταινίας

Μια διάσημη ηθοποιός στη δύση της καριέρας της επανενώνεται με την οικογένειά της με αφορμή την κυκλοφορία των απομνημονευμάτων της, τα οποία φέρνουν στην επιφάνεια πληγές του παρελθόντος.

Αν και δεν απογειώνεται ο ρυθμός της, την ταινία διατρέχουν μια οικεία θαλπωρή, ο διακριτικός λυρισμός και μια αβίαστη τρυφερότητα, στοιχεία που αποτελούν σήμα κατατεθέν της μειλίχιας σκηνοθεσίας του Χιροκάζου Κορεέντα.

Η πρώτη εκτός Ιαπωνίας ταινία του μεγάλου auteur δεν είναι μόνο μια απόδειξη για την και εκτός συνόρων αντοχή του οράματός του, αλλά και ένας φόρος τιμής στο μεγάλο κεφάλαιο του γαλλικού και παγκόσμιου σινεμά, την Κατρίν Ντενέβ.

Αν υπάρχει ένας σκηνοθέτης που συνεχίζει επάξια την παράδοση και την παρακαταθήκη του Γιασουτζιρου Οζου, αυτός είναι σίγουρα ο Χιροκάζου Κόρε-Εντα, όχι τόσο λόγω της κοινής ιαπωνικής καταγωγής, όσο κυρίως γιατί μέσα από τα χαμηλόφωνα και λιτά οικογενειακά δράματά του ανατέμνει κι αυτός τις ανθρώπινες σχέσεις και αποκαλύπτει την αλήθεια και την ομορφιά, όπως αυτές ξεδιπλώνονται χωρίς μεγαλοστομίες ή δραματικές εξάρσεις μέσα από μικρές, καθημερινές, ή ακόμα και ασήμαντες στιγμές.

Στην «Αλήθεια», την πρώτη του ταινία μετά το θρίαμβο των Καννών με τους «Κλέφτες Καταστημάτων», ο Κόρε-Εντα αποφάσισε να πραγματοποιήσει μια υπόσχεση χρόνων για συνεργασία με τη θαιμάστρια του έργου του, Ζιλιέτ Μπινός (η οποία έχει άλλωστε αποδείξει έμπρακτα την αγάπη της για το ασιατικό σινεμά, έχοντας δουλέψει ήδη με τον Χου Χσιάο Χσεν και τη Ναόμι Κασούσε), το μεγάλο στοίχημα, όμως, παρέμενε αν θα κατάφερε να μεταφέρει την προβληματική των έργων του σε ένα ολότελα διαφορετικό γλωσσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, όπως το γαλλικό, ή αν θα χανόταν στη μετάφραση. **Τελικά, όμως, ο Ιάπωνας σκηνοθέτης απέδειξε ότι το όραμά του δε γνωρίζει γεωγραφικούς περιορισμούς.**

Γιατί ήδη από τα πρώτα πλάνα ενός υπέροχα φωτισμένου δάσους στις παρυφές του Παρισιού κατά τις πρώτες ημέρες του φθινοπώρου, με τα φύλλα των δέντρων να θροίζουν και να αποκτούν σταδιακά ένα ζεστό, χρυσό χρώμα, ο Κόρε-Εντα πλάθει ένα σύμπαν, το οποίο έχει τη δική του σοφή νομοτέλεια. Εκεί, η Λουμίρ, σεναριογράφος στην Νέα Υόρκη και παντρεμένη με έναν αλκοολικό και αποτυχημένο ηθοποιό, επισκέπτεται με το σύζυγο και την κόρη της, τη μητέρα της, Φαμπιέν, διάσημη ηθοποιό του γαλλικού σινεμά, η οποία έχει μόλις δημοσιεύσει τα απομνημονεύματά της.

Η Φαμπιέν είναι μια ντίβα, ένας ζωντανός-θρύλος, και με κάθε νέυμα, λέξη και χειρονομία της φροντίζει να το υπενθυμίσει. Με συντροφιά τον ατζέντη της, αλλά και τον σύντροφό της, που εκτελεί ταυτόχρονα χρέη οικονομίου στο σπίτι της, η Φαμπιέν βρίσκεται στη δύση της ζωής και της καριέρας της, αντιμετωπίζει όμως τα πάντα ψυχρά, με μία αποστασιοποιημένη και δίχως συναισθηματισμούς στωικότητα. Η άφιξη της κόρης της θα οδηγήσει αναπόφευκτα στη σύγκρουση, ειδικά λόγω του περιερχόμενου των απομνημονευμάτων που παρουσιάζουν μια εξωραϊσμένη εκδοχή της πραγματικότητας, τελικά, όμως, ποιά είναι η αλήθεια για τις ζωές των δύο γυναικών, πού βρίσκεται το ψέμα, και τι αξία έχει η τελική αποτίμηση, όταν τα πάντα διαστρεβλώνονται από τις αναμνήσεις;

«Μάνια και κόρη, τι τρομερός συνδυασμός», είχε πει η Λιβ Ούλμαν στη «Φθινοπωρινή Σόνατα» κι η ταινία του Κόρε-Εντα μοιάζει να είναι η δική του ανάγνωση σ' αυτή την τρικυμιώδη σχέση (ακόμα και η εποχή συμπίπτει), όπου, όμως, τίποτα δε θυμίζει τη δραματικότητα και το έρεβος του Μπέργκμαν, αλλά όλα είναι πιο υπαινικτικά, υποδόρια και ανάλαφρα. Δεν υπάρχει κανένα μεγάλο ψυχικό τραύμα που έχει στιγμάτισε τις ζωές των δύο γυναικών, ούτε αυτές οδηγούνται στη μεγάλη σύγκρουση, αντιθέτως δύο ώριμες και δυναμικές γυναίκες προσπαθούν να επαναπροσδιορίσουν τη σχέση τους μέσα από τα λάθη και τις παραλείψεις τους. Κι αν αυτό στερεί από την ταινία τη βεβαιότητα ενός στιβαρού δράματος, της χαρίζει περισσότερη... αλήθεια, γιατί τα πάντα κινηματογραφούνται από τον Κόρε-Εντα με μια νατουραλιστική αμεσότητα και οι διάλογοι μοιάζουν να είναι περισσότερο προϊόν αυτοσχεδιασμού κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων, παρά ένα εξ αρχής διαμορφωμένο και χωρίς αποκλίσεις σενάριο. Μέσα σε αυτή τη φυσική και απρόσκοπτη ροή, όμως, τα όρια ανάμεσα στην πραγματικότητα και τη διαφορετική από κάθε ηρωίδα εκδοχή τους γί' αυτή, θολώνουν τεχνηέντως και διαρκώς οδηγώντας σε μια **γοητευτική αμφισβήτηση**.

Και το παιχνίδι του Κόρε-Εντα ανάμεσα στη μυθοπλασία και τη ζωή συνεχίζεται, αφού στο ρόλο της Φαμπιέν τοποθετεί έναν μύθο του γαλλικού σινεμά, την Κατρίν Ντενέβ, και μάλιστα σε μια ιστορία που οδηγεί αναπόφευκτα σε παραλληλισμούς με τη ζωή της Γαλιέτας ηθοποιού και τη δημόσια εικόνα της ως εκείνης της ice queen, που στη ζωή και την τέχνη της αντιμετώπισε τα πάντα με ένα ελεγχόμενο συναίσθημα κάτω από το οποίο τα πάθη ελλόχευαν και μόνο ακροθιγώς αναδύονταν ή υπονοούνταν στο πανέμορφο πρόσωπό της. Στον καλύτερο και πιο ουσιαστικό ρόλο της εδώ και πολλά (πολλά) χρόνια, η Ντενέβ ακολουθεί πιστά το σκηνοθέτη της με μια απατηλή ερμηνεία που θα μπορούσε να είναι ο εαυτός της, είναι όμως και κάτι ξεκάθαρα τόσο διαφορετική από αυτή.

Γιατί αν η σχέση μάνας και κόρης θα μπορούσε να θυμίζει τη σχέση της ίδιας με την Κίρα Μαστρογιάννη, η (μυθοπλαστική) αναφορά μέσα στην ταινία στη Σάρα Μονταβέν, μια διάσημη ηθοποιό και φίλη της Φαμπιέν, με την οποία είχαν μια ανταγωνιστική σχέση αγάτης και μίσους μέχρι τον τραγικό θάνατό της πρώτης σε τροχαίο ατύχημα, δεν μπορεί παρά να ερμηνευθεί ως αναφορά στην Φρανσουάζ Ντορλεάκ, την αδικοκαμένη αδερφή της Ντενέβ, η οποία ξεκίνησε μια πολλά υποσχόμενη καριέρα ταυτόχρονα με την αδερφή της μέχρι να βρει σε ηλικία 26 χρονών το ίδιο τραγικό τέλος.

Αλλά ίσως είναι κι αυτό μια ακόμη ερμηνεία σε ένα έργο ανοιχτό και γεμάτο από διανοητικές προκλήσεις και απολαυστικές κινηματογραφικές αναφορές (από τον κόσμο της Κιμ Νόβακ στον «Δεσμώτη του Ιλίνγκου» του Άλφρεντ Χίτσκοκ μέχρι την απαξιωτική γκρίματά της Φαμπιέν/Ντενέβ στο άκουσμα του ονόματος της Μπριζίτ Μπαρντό), το οποίο **αγκαλιάζει και ταυτόχρονα ξεπερνά τα στερεότυπα μιας γαλλικής**

δραμεντί χαρακτήρων, διαποτιζέται από το ζεν και την σοφία της ιαπωνικής παράδοσης και καταλήγει σε κάτι απτό, αλλά και φευγαλέο μαζί. Όπως η Αλήθεια.

ΤΑΣΟΣ ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗΣ

«Η ποίηση είναι απαραίτητη σε μια ταινία», ακούγεται ορθά σε μια χαρακτηριστική στιγμή της πρώτης γαλλόφωνης κι εκτός Ιαπωνίας απόπειρας του Χιροκάζου Κορεέντα («Κλέφτες Καταστημάτων»), **ο οποίος δημιουργεί ένα φιλμ με διακριτικό λυρισμό, αθόρυβη γοητεία κι ένα καστ σπουδαίων ηθοποιών.** Η Κατρίν Ντενέβ, σε έναν ρόλο πολύ κοντά στην πραγματικότητα, υποδύεται μια εμβληματική ηθοποιό που λανσάρεται τα απομνημονεύματά της, η Ζιλίετ Μπινός τη σεναριογράφο κόρη της και ο Ίθαν Χοκ τον ηθοποιό γαμπρό της. Η κυκλοφορία του βιβλίου προσφέρεται ως αφορμή για οικογενειακή επανένωση, ενώ παράλληλα ο χαρακτήρας της Ντενέβ βρίσκεται σε γυρίσματα νέας ταινίας.

Ο Κορεέντα μεταφέρει στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα τους προβληματισμούς του γύρω από την έννοια της οικογένειας, των ανεπίπτων ενοχών και των αναμνήσεων που τη βρασιόνουν, μένοντας πιστός στο γνωστό μείλιχο ύφος του. Ντενέβ και Μπινός αλληλοσυμπληρώνονται υποκριτικά σε ένα **σπάνιο σμιξιμο δύο σπουδαίων ερμηνευτριών** που σημάδεψαν τη γενιά τους η καθεμία, ενώ οι ηρωίδες που ενσαρκώνουν προσπαθούν να αναθερμάνουν τη σχέση τους. Ανάμεσά τους στέκονται εμπόδια το τίμημα της απόλυτης αφοσίωσης στην καριέρα και η μητρική απουσία, που έχουν δημιουργήσει πληγές δυσεπιώλυτες, τις οποίες ο Κορεέντα χειρίζεται με τρυφερότητα.

Μαεστρικός είναι ο τρόπος που ο Ιάπωνας φέρνει τον χαρακτήρα της Ντενέβ αντιμετώπιζε με την τριπλή διάσταση του εαυτού της, καθώς είναι ταυτόχρονα μητέρα, καλλιτέχνης και είδωλο, ενώ την ίδια στιγμή καλείται να συμβιβαστεί με το πέρασμα του χρόνου και τη δύση της καριέρας της. Σε αυτό συμβάλλει το σοκ που βιώνει κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων, σημείο καμπής για την όλη μεταστροφή της. Παρά τις πρόδηλες αρετές της, η «Αλήθεια» δεν βρίσκει κάποιο μομέντουμ που θα την απογειώσει αφηγηματικά, ώστε να ξεφύγει από την καθαρά εγκεφαλική προσέγγιση του Κορεέντα, και θα καταφέρει να περάσει τους προβληματισμούς της κι έξω την οθόνη. Αποτελεί όμως ένα συγκροτημένο και συναισθηματικό δοκίμιο πάνω στις αρετές της αποδοχής και της συγχώρεσης.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΝΤΕΑΣ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

HIROKAZU KOREEDA

Σκηνοθέτης, Σεναριογράφος και Μοντέρ, γεννήθηκε στο Τόκιο, Ιαπωνία το 1962. Για τις ταινίες του έχει κερδίσει 65 Βραβεία και 106 Υποψηφιότητες (52 Βραβεία και 97 Υποψηφιότητες για την ταινία «Κλέφτες Καταστημάτων»).

Φιλμογραφία: 2020 Arimura Kasumi no Satsukyu (TV Series), 2019 Η Αλήθεια, 2018 Κλέφτες Καταστημάτων, 2017 Το τρίτο έγκλημα, 2016 Umi yori mo mada fukaku, 2015 Ishibumi (TV Movie doc.), 2015 Η μικρή μας αδελφή, 2013 Πατέρας και γιος, 2012 Going My Home (TV Series, 5 episodes), 2012 Fukushima kara no messéji (Doc.short), 2011 Kiseki, 2010 Ayashiki bungô kaidan (TV Series), 2009 Φουσκωτή κούκλα, 2008 Daijôbu de aruyô ni: Cocco owaranai tabi (Doc.), 2008 Μια μέρα του καλοκαιριού, 2006 Hana yori mo naho, 2004 Κανείς δεν ξέρει, 2001 Απόσταση, 1998 Μετά θάνατον ζωή, 1996 Without Memory (TV Movie doc.), 1995 Μαμπορόσι, 1994 Kare no inai hachigatsu ga (Doc.), 1991 Mou hitotsu no kyôiku - Ina shogakku haru gumi no kiroku (Doc.), 1991 Shikashi - Fukushi kirisute no jidai ni (Doc.), 1989 Nonfix (TV Series doc.)